

2025/03/09--Α' Νηστειών

«εν ώ δόλος ουκ έστι...»

Ζούμε στην εποχή της πληροφορικής. Της νανοτεχνολογίας. Της περιθωριοποίησης των ανθρωπιστικών επιστημών.

Αλλοιώνεται συνεχώς η ανθρώπινη ταυτότητα. Προδιαγράφεται έτσι ο νέος άνθρωπος. Ο ψηφιακός άνθρωπος.

Ενέργεια που κρύβει πολλούς κινδύνους ανατροπής των πάντων.

Αλλοίωση προτύπων. Κατάργηση της ιδιωτικότητας. Της ιδιοκτησίας. Της σταδιοδρομίας.

Η αξία που ακούει στο όνομα άνθρωπος; Τι θα γίνει;

Εάν τελικά τούτη η καταιγίδα ολοκληρωθεί, τι θα κάμουμε; Θα μείνουμε άνθρωποι; Όντως άνθρωποι;

Τα κοσμήματα των ανθρώπων;

Τα ιδιώματά τους; Τι θα γίνουν;

Θ' αντιδράσουμε; Με ποιόν τρόπο θα μπορέσουμε να ξεπεράσουμε τη βιολογικότητά μας; Γιατί εκεί θα περιοριστούμε.

Εφήμερο πλάσμα ο άνθρωπος. Η ιστορία και η ύπαρξή του, εξαντλούνται μέσα στο χρόνο και στην υλική κτίση.

Δεν παύει παράλληλα να αναμένεται η αξιοποίηση της λογικής ανωτερότητάς του.

Ως πρόσωπο αναπτύσσει μιαν στενήν με τους άλλους σχέση. Την κοινωνία.

Επιζητεί την ισορροπία και την πρόοδο. Σχετίζεται. Συμπεριφέρεται. Στοχάζεται. Αγωνίζεται για τις ηθικές αξίες της ισότητας. Της δικαιοσύνης. Της αξιοπρέπειας. Της αλληλεγγύης. Της αγάπης.

Αγωνίζεται για την έφεση στη γνώση. Μπορεί να ερευνά. Να γνωρίζει. Να βλέπει. Να διεκδικεί τη γνώση χωρίς να καταργεί το άγνωστο. Ζει με τη δημιουργία. Χωρίς να καταργεί το αδύνατο. Είναι δημιουργικός.

Είναι σαφές ότι ποτέ δεν θα μάθει τα πάντα. Δεν θα κατακτήσει το τέλειο. Ούτε το άπειρο. Μα ούτε το αιώνιο.

Επιθυμεί όλα τούτα. Τα διεκδικεί. Κατατείνει προς αυτά. Τα οραματίζεται. Όχι για να τα κατορθώσει. Ή να τα καταργήσει.

Η αξία του έγκειται στην τάση του για κατάκτηση του στόχου. Στη δυναμική παρά στο τέλος. Η προσπάθειά του δεν είναι να φθάσει στα όρια του κόσμου και να τα καταργήσει. Μα να τα κυνηγά συνεχώς. Να αποδεχθεί την ύπαρξη των δικών του ορίων. Και να προσπαθεί να τα μεταθέτει. Προς τα εμπρός πάντα.

Ορέγεται ο άνθρωπος την τελειότητα. Δεν τη γεύεται. Έτσι, ηθικό είναι ότι οδηγεί στην τελείωσή του. Στο άπειρο. Και το αιώνιο.

Από πού αντλεί τη δύναμή του; Από πού αλλού; Από τον Θεόν. Προς τα εκεί επεκτείνεται ο ορίζοντάς του. Με τον Θεόν υπάρχει κοινωνία, χαρακτηριστικά του οποίου φέρει ο άνθρωπος. Θεϊκή η προοπτική του λοιπόν.

Ότι ανοίγει, επομένως, αυτήν την προοπτικήν, είναι ηθικό. Μη ηθικό, ότι την αποκλείει.

Τελικά όμως ο άνθρωπος αρκέστηκε να δημιουργήσει ένα δικό του περιβάλλον. Ένα μερικό υποκατάστατο της φύσης. Κλείνεται λοιπόν στον κόσμο τούτο.

Αυτόν βλέπει.

Ο ορίζοντας του συνεχώς και κλείνει.

Ενώ η γνώση και η δύναμη του μεγάλωσε, μίκρυνε η όρασή του.

Συναρπαστικές οι ανακαλύψεις του.

Ο άνθρωπος όμως κινδυνεύει να κατασκευάσει το ομοίωμά του. Κάτι που θα τον αντικαταστήσει. Που θα παγώσει τον πολιτισμόν. Θα τον ξεγελάσει έτσι η αλαζονεία του. Θα μειώνεται η αναγκαιότητα του ανθρώπου. Θα υποβαθμίζεται διαρκώς η αξία του.

Υπάρχει όμως και ένα ερώτημα πύρινο: τι θα γίνει με την υπαρξιακή δίψα του ανθρώπου; Την αναζήτηση του σκοπού του; Του προορισμού του; Την αναζήτηση του Θεού;

Έχει γίνει αλαζονικός. Μυωπικός.

Νομίζει πως με την τεχνολογία του, μπορεί τα πάντα. Νιώθει παντογνώστης. Και παντοδύναμος. Κάπως Θεός. Γι' αυτό και δεν έχει ανάγκην άλλον Θεόν.

Καταρρέει λοιπόν ο μεταφυσικός ορίζοντας. Κινδυνεύει ο άνθρωπος να χάσει όλον τον μεταφυσικόν του ορίζοντα. Την συνείδησή του. Να στέκει μπροστά στην κατασκευή της μηχανικής του ευφυίας και να κλαίει, βλέποντας τις χαμένες ευκαιρίες.

Μετά από όλα τούτα, τι θα γίνει ο σωστός άνθρωπος, «εν ω δόλος ουκ έστι»;

Μια απόφαση. Την ικανότητα, την ευφυία, τους όρους ζωής που μας προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία, να τα στρέψουμε αλλού. Να τους αποκλείσουμε κάθε καταστροφικήν τάση. Με δημιουργικότητα να τα περιβάλλουμε. Ν' αλλάξουμε την κατεύθυνσή τους. Τον στόχο τους. Να θυμηθούμε επιτέλους ότι είμαστε άνθρωποι. Με αναζητήσεις πνευματικές, χωρίς καταστροφικά στοιχεία, που σήμερα βάλλουν εναντίον μας.

Ανακάλυψη της αρχικής μας ταυτότητας. Της Θείας καταγωγής μας. Να γίνουμε άνθρωποι.

Στον ουρανό να είμαστε πάντα στραμμένοι. Προς αυτόν πάντα να κινούμε. Απ' εκεί να παίρνουμε δυνάμεις.

Κι ο Χριστός θα ευλογεί.

+ ο π. Γ.